No. 115. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 4 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

Breda. — Gisteren heeft Z. K. H. de Prins *van Oranje* het kamp der kadetten van de Militaire Akademie voor het wapen der genie, op de heide tusschen Sprang en Loon-op-Zand, met een bezoek vereerd, vergezeld van den generaal-majoor *van Hoogt*, de werkzaamheden, welke tijdens van de in den omtrek gelegenheerde compagnien van het korps mineurs en sappeurs verrigtten, in tegenwoordigheid van Z. K. H. zijn vervolgens proeven genomen omtrent de uitwerking van het vuur uit eene belegerde vesting op het verderven der loopgraven, waartoe eene sectie artillerie naar het kamp gedetacheerd was. Verscheidene hoofd- en andere officieren, onder welken Z. H. de Hertog van *Saxen-Weimar* werd opgemerkt, hebben de oefeningen bijgewoond.

— De belgische berigten behelzen niets bijzonders. De bladen houden zich bijna uitsluitend bezig met het te Parijs voorgevallene.

— Te Antwerpen waren heden (1 *Augustus*) genoteerd: Belg. 108⅛; O. Metall. 102⅝; Sp. perpet. 39, 38¾, ⅞; Cortes 34¾, ¾, ½; Id. Couronn 22; Uitgest. 16⅛; Nap. rentes 92¼; Sicil. 96⅜; Rom. L. 99¾; Ids. te Antw. 97½; Braz. 86⅝.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten July.

De kamer der Pairs heeft zich gisteren dadelijk als hof van justitie geconstitueerd, en de beide commissien benoemd, die met de instructie van den aanslag tegen het leven des koning zijn belast. Vervolgens voude de hertog *de Broglie* in geheime zitting de verwachting hebben te kennen gegeven, dat de leden der kamer van afgevaardigden, die de hoofdstad reeds mogten hebben verlaten, op het bericht van dien aanslag zouden terug keeren, daarbij voegende, dat het ministerie zich intusschen bezig hield met de maatregelen te beramen, die door de omstandigheden worden vereischt. Eindelijk zoude nog de kamer der Pairs met eenparige stemmen besloten hebben, voor vijf dagen den rouw over den hertog *van Trévise* aan te nemen.

Ook de kamer van afgevaardigden is gisteren vergaderd geweest, doch daar er slechts 193 leden tegenwoordig waren, is zij onverrigter zake uiteen gegaan. De aanwezige leden hebben vervolgens, met den vice-president *Calmon* aan het hoofd, bij den koning hunne opwachting gemaakt, en Z. M. hunne deelneming betuigd.

De koning heeft aan den maarschalk *Lobau* eenen brief gezonden, waarbij Z. M. aan de nationale garde, de linietroepen en de bevolking van Parijs zijnen dank betuigt voor de onduubbelzinnige bewijzen van gehechtheid en deelneming bij deze gelegenheid aan den dag gelegd.

Men wil dat uit de eerste verhooren van den dader is gebleken, dat hij heet *Jacques Gérard*, te Lodève in het departement de l'Hérault t'huis behoorende, welke plaats hij voor omtrent drie maanden verlaten heeft, om zich alhier te vestigen. Men zegt dat hij in zijne geboorteplaats als een aanhanger van het oudere stamhuis bekend staat, en dat ook zijne woning met zinnebeeldige voorstellingen, tot die partij behoorende, was versierd. Dit laatste echter wordt door de ministeriele bladen tegengesproken, die het er vooral op schijnen toe te leggen, de geheele schuld op de republikeinen te werpen.

Onder de 61 personen die tot heden morgen werden gearresteerd, moet vooral zekere *Boireau*, een lampenmakersknecht, onder bijzondere verdenking staan van aan de misdaad medeplichtig te zijn. Men wil dat deze man den vorigen dag zijnen meester den raad gaf zich niet naar de wapenschouwing te begeven, en gisteren reeds heeft bekend, dat hij *Gérard* het huiskruid had besorgd, waarmede de geweerloopen waren geladen. De kwetsuren die de dader door het springen van eenige dier loopen heeft bekomen, zijn vrij ernstig, zoodanig, dat hij zich nog niet buiten gevaar bevindt. Ten overvloede was het hem gelukt, zich over daken en muren naar eene open plaats, achter het café der milie colonnes te begeven, en ook van daar zou hij waarschijnlijk een nabijgelegen erf hebben bereikt, en de naspooringen der policie zijn ontkomen, indien niet eenige vrouwen hem hadden verraden. Volgens de getuigenis van eenige der buren, zouden op hetzelfde oogenblik twee andere personen, uit het huis waar de misdaad is gepleegd, de vlugt hebben genomen; immers is het opmerkelijk, dat men in de kamer twee hoeden heeft gevonden, die niet van dezelfde gesoorte waren.

De heren en regthanken, de officieren der nationale garde en vele andere burgerlijke en militaire autoriteiten hebben heden bij den koning hunne opwachting gemaakt.

Bij den dag der begrafenis van de gesneuvelden is nog niets bepaald. De hertog *van Treviso* en de generaal *Lachasse Vérigny* zullen in het hotel der Invaliden worden bijgezet.

Bij nader onderzoek is het gebleken dat 32 personen zijn gewond van welke zestien dadelijk den geest hebben gegeven. Van de gewonden zijn de generaal *Pâris* en een luitenant-kolonel der nationale garde gisteren overleden. De generaal *Rebel* bevindt zich heden nict buiten gevaar.

— Bij eene telegrafische depeche heeft men heden de tijding ontvangen, dat de stoomboot *the Royal Tar* andermaal een transport van 400 vrijwilligers naar St. Sebastiaan heeft overgebragt. Overigens heeft men van de Spaansche grenzen niets belangrijks vernomen.

De alhier aangeworven troepen zijn gisteren morgen bijeen geroepen en werd hun eene dagorder van den kolonel *Schwartz* voorgelezen, waarbij deze hen vermaande door hun gedrag den laster van zich af te wenden en zich vooral op den togt naar de grenzen rustig te gedragen. Vervolgens hebben twee detachementen, ieder door een kapitein aangevoerd, de reis derwaarts ondernomen.

— Heden (30 *Julij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. en op tijd 108,75; 3 pCt. kont. 78,50; op tijd 78,60; Nap. rentes 96; op tijd 97; Perpet. 40¾; 3 pCt. 26½; Cortes 39⅜.

NEDERLAND.

BREDA, den 3den Augustus.

Gisteren is alhierop de gebruikelijke wijze de 17de verjaardag gevierd van Z. K. H. Prins *Alexander*, tweeden Zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

Ook in het naburig kamp van Ressen is de verjaardag van den jeugdigen Vorst met de meeste plegtigheid gevierd. Z. K. H. de Prins Veldmaarschalk met Hoogstdeszelfs beide Zonen, de Prinsen *Willem* en *Alexander*, en Hoogstdeszelfs Dochter, de Prinses *Sophia*, bevonden zich reeds vroegtijdig in het kamp om de godsdienstplegtigheid bij te wonen, welke ten half tien ure door den Wel-Eerwaarden heer *Dexter*, Veldprediker der 1ste divisie, aan de eene zijde der kampplaats gehouden werd, gelijk dezelve aan de andere zijde voor de R. K. leden der kamperende troepen insgelijks plaats vond. Treffend was het gezigt der talrijke scharen, in welker midden de Opperbevelhebber met zijne kinderen en omgeven van zijnen staf zich bevonden, in de open lucht godsdienstig vereenigd te zien. De Veldprediker rigtte, na het houden eener gepaste geloofsoefenings rede, zich in de hartelijkste bewoordingen tot den jongen Vorst, hem vereerde Heer aan zijne edele roeping en aan de heilige verpligtingen die op Hem rusten, Hem bijzonder tot godsdienstigen zin en deugdbeoefening aansporende, als welke alleen tot waar geluk leiden kunnen, besluitende voorts zijne toespraak met wenschen en bede voor het heil van het Vorstelijk Huis. Na het eindigen der godsdienst-rede bedankte Z. K. H. de Prins Veldmaarschalk met zijne gewone minzaamheid den Eerwaarden heer *Dexter* voor de welmeenende toespraak die op al de aanwezenden indruk had gemaakt.

Na afloop der godsdienstbeoefeningen werd er groote parade van de kamperende troepen gehouden, welke zeer luisterrijk was, en waarbij ook de beide batterijen artillerie, No. 6 en 8, defileerden. Des middags is er te Tilburg door Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk een groot diner gegeven, waartoe ook de hoofd-officieren van de troepen in het kamp genoodigd waren.

— Te Amsterdam is gisteren, ter gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. Prins *Alexander*, door de aldaar garnizoenerende troepen infanterie en kavallerie groote parade gehouden, dezelve werden gecommandeerd door den generaal-majoor *Fagel*, in tegenwoordigheid van den luitenant-generaal *Meyer*, die zich te Amsterdam bevindt. Het geheel bewerkte eene prachtige vertooning op, zoals men in vele jaren in de hoofdstad niet gezien heeft.

— Uit 's Hage schrijft men dat Z. M. de Koning van Wurtemberg met hoogstdeszelfs dochters en gevolg heden (Maandag) naar Amsterdam vertrokken, van daar naar Arnhem, en na eenige dagen, de omgeving van Duitschland aldaar bezocht.

Zaterdag hebben HH. KK. HH. de Prinsessen van Wurtemberg, bene-

vens de jeugdige Kroonprins de Koninklijke Bibliotheek en het Koninklijk Kabinet van Penningen en gegraveerde Steenen bezocht.

— Heden zal Z. Exc. de Pruissische minister te 's Hage eene partij geven, bij gelegenheid van den 65sten verjaardag van den Koning van Pruissen.

— De lord bisschop van Londen zal in den loop dezer maand de engelsche kerken in dit Koningrijk in oogenschouw komen nemen.

— In den nacht van den 1sten dezer is te Utrecht brand ontstaan in de achterwoning eens bakkers in de Ballenmakerstraat, veroorzaakt door het vuur in den oven, hetwelk naar buiten slaande, zich aan de lage zoldering mededeelde, en deze met het daarop liggend hout en het dak in brand zette. Door de aangebragte hulp van vier brandspuiten werd men den brand meester.

— De belgische berigten behelzen niets bijzonders. Zij melden onder anderen dat de reis van vorst *Leopold* naar het kamp van Beverloo was uitgesteld; hij zou nu waarschijnlijk gisteren of van daag gaan.

— In de Fransche bladen vindt men de volgende bijzonderheden betreffende den maarschalk *Mortier*, een der voornaamste slagtoffers des aanslag van den 28sten.

Edouard, Adolf, Casimir Mortier, pair en maarschalk van Frankrijk, is geboren te Cateau in 1768. In 1791 kapiteid zijnde van hij bij den slag van Quiesrain, waar zijn paard onder hem gedood werd. Den 16den October 1793 verwierf hij te Hondschooten op het slagveld de epauletten van adjudant-generaal. Hij werd gekwetst onder de muren van Maubeuge. Hij streed te Mons, te Brussel, te Leuven, te Fleurus, te Maastricht, en trok onder de bevelen van *Marceau*, bij Neuwied, den Rhijn over. In 1795 was hij de medgezel van den generaal *Lefebvre* aan den Archer, te Altenkirchen, op de Nidda, te Fretzberg op de hoogten van Wisdoori, te Gessin, te Frankfort, te Gammodch, te Schawfurth op de oevers van den Mein, staat hij de Oostenrijkers en noodzaakt hen tot den aftogt op Bamberg; steeds even bescheiden als dapper, weigert hij voor het bevel over het 23ste kavallerie-regiment, den rang van brigade-generaal, dien hij eerst bij het leger van den Donau in 1799 aanneemt. Aldaar had hij het bevel over de voorposten en werd hij, van dit jaar tot op 1804, achtervolgelijk benoemd tot een der vier kommandanten van de garde der konsuls, tot maarschalk van Frankrijk, en grootkruis van het legioen van eer.

In 1804 voerde *Mortier* bevel over een der vier divisien van het groote leger; hij begeeft zich op den regter Donau-oever, snijdt de gemeenschap van het Russische leger met Moravie af en slaat de Russen in het vermaarde gevecht van Diernstein. Aan het hoofd van 4000 man slaat hij het geheele leger van den generaal *Kutusow*. Het was alsnoen, dat de ingezetenen van Kamerrijk een gedenkteek wilden oprigten tot aandenken aan den doorluchtigen krijgsman, eene wel verdiende eer, maar die hij met eene onverwinlijke hardnekkigheid afsloeg. In april 1807 is hij te Anclam overwinnaar van de Zweeden. Te Friedland plukt hij bloedige lauweren. In 1808 ziet men hem in Spanje bij het beleg van Saragossa. In 1809 mint hij te Occana den slag van dien naam. In 1811 is hij den slag van de Gebora. In 1812 naar Rusland opontboden dekt hij den aftogt uit Moskow, en doet den 23sten october het Kremlin springen. In 1813 organiseert hij op nieuw de jonge garde, waarover hij het bevel verkrijgt. Hij strijdt met zijne gewone dapperheid te Lutzen, Dresden, Warschau, Leipzig, Hanau, Spiers, Langres, te Plessis-Chenets; de restauratie eindelijk ziet zich genoodzaakt hulde te brengen aan zoo veel daden en deugden. De Keizer had afstand gedaan. *Mortier* werd kommandant van de 16de militaire divisie, te Rijssel; en werd tot pair van Frankrijk benoemd den 4den junij 1814. Hij weigerde den Prins *van de Moskowa* (*Ney*) mede te helpen vonnissen.

Omtrent den zelfden bij de losbarsting van het moordtuig gevallen generaal *Lachasse de Verigny*, zeggen de fransche bladen, dat hij van het depôt van oorlog tot dat over de school van den algemeenen staf was overgegaan, en dat hij een zeer verdienstelijk generaal was. *Moreau*, opperbevelhebber zijnde, had hem tot zijnen aide-de-camp gekozen; gevangenzat tijdens het proces van zijnen generaal, trad hij echter weldra weder in de geledaren en werd in 1815 leidde hij, na lang den rang van adjudant-generaal te hebben vervuld, de wapenen neder.

— Op den 16den julij zijn de Badensche dorpen Ober- en Unterbalbach deels geweder verschrikkelijk geteisterd geworden. Eene volkbreuk zette beide plaatsen in weinig tijds onder water, hetwelk tot aan de eerste verdieping klom. In Oberbalbach deppte het water drie huizen, drie schuren en vijf stallen mede, terwijl acht woningen onbruikbaar werden gemaakt. Bij deze ramp zijn zes menschen omgekomen. In Unterbalbach werden zes huizen, vijf schuren en 19 stallen vernield en vier en twintig gebouwen onbewoonbaar gemaakt. Drie menschen, 28 zeugdieren, 1 paard en 9 varkens verloren het leven. Daarenboven heeft de hagel al de veldgewassen der ongelukkige bewoners dier beide plaatsjes verwoest.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam* van Zondag 2 Augustus zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen gezet:

Werkel. Schuld 2½ pCt. 54 $\frac{3}{16}$, $\frac{7}{8}$, 55 $\frac{1}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{7}{8}$; Perpetuelen 5 pCt. 39¾, $\frac{7}{8}$, $\frac{7}{8}$; Metalliek 5 pCt 99 $\frac{5}{8}$; Rusland van 1831-33,99½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Julij.

Bij voortduring worden hier en daar verdachte personen in hechtenis genomen. Zekere *Baroton*, die in een der openbare gasthuizen als gekwetste werd verpleegd, is aldaar door den regter van instructie ondervraagd, en vervolgens naar de conciergerie overgebragt. Men wil dat hij op de plaats der misdaad tegenwoordig was. — Overigens is het niet bekend, of het geregtelijk onderzoek reeds tot eenige belangrijke uitkomst heeft geleid. De hoofddader *Gérard* bevindt zich heden iets beter, zoodat men hoop heeft hem in 't leven te behouden.

De begrafenis-plegtigheid der gesneuvelden zal maandag den 3den augustus plaats hebben. De lijken zijn in de kerk van St. Paul bijgezet, en zullen met de meeste onderscheiding naar de kerk der Invaliden worden overgebragt, om aldaar ter aarde te worden besteld.

Het schijnt dat de Koning, hetgeen in den beginne verborgen werd gehouden, ligtelijk aan het voorhoofd door eenen kogel is getroffen. Ook de Hertog *van Orleans* heeft eene kleine kneuzing aan het regterbeen bekomen. Beide bevinden zich echter vrij welvarend.

— De kamer van afgevaardigden is gisteren andermaal bijeengekomen. Het getal der leden was reeds merkelijk aangegroeid. Men heeft zich in de bureaux geconstitueerd. — Eenige der overige voorstanders van het bestuur schijnen zich te hebben uitgelaten, dat de losbandigheid der drukpers als eene der voornaamste oorzaken moest beschouwd worden van zoo vele misdaden, die dagelijks in het staatkundige worden gepleegd. Ook het *Journal des Débats* wil dat men den Koning en het Gouvernement beschermen tegen de beleedigingen en verguizing, waardoor bij de menigte alle achting verloren gaat. Het is dus hoogstwaarschijnlijk dat de een of andere voordragt in dien geest zal worden gedaan. De onafhankelijke dagbladen zulke opofferende, en tevens verheffende den blaam van medeplichtigheid van de natie af te weren, geven zich veel moeite om den gepleegden misdag als een op zich zelve staande misdrijf voor te dragen.

— De nacht van 27 Julij is nooddlottig geweest voor een der etablissementen van de heeren *Firmin Didot*. Eene brand heeft de helft hunner papierfabriek te Mesniel, bij Dreux, verteerd, alsmede eene koperplaatdrukkerij, en, hetgeen vooral te bejammeren is, het kabinet van gravures, waar het rijkgevulde depôt zich bevond der door het huis *Didot* zoo menigvuldige en kostbare uitgegeven platen.

— Heden (31 *Julij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 108,30; op tijd 108,45; 3 pCt. kont. 78,30; op tijd 78,25; Nap. renten kont. 96,65; op tijd 96 70; Perpet. 40⅝; 3 pCt. 26; Cottes 39; Id. Coupons 21½; Uitgest. 16¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten Julij.

Naar luid van geloof verdienende berigten, dus schrijft men uit Berlijn van 28 Julij, zal de keizer van Rusland omtrent het midden van Augustus te Dantzig landen, en de verdere reis naar Kalisch over Bromberg en Posen volbrengen, en bij die gelegenheid de ter laatstgemelde plaats aangelegde nieuwe vesting in oogenschouw nemen.

Te Dantzig worden de benedenverdiepingen van het oude tuighuis in bewoonbaren staat gebragt, om de verwachte Russische garden te herbergen. De stoomboot, die de gewone vaart tusschen Lubeck en Petersburg verrigt, zal waarschijnlijk heden met 30 paarden des keizers, regelregt uit Petersburg arriveren. De keizerlijke rijtuigen zijn reeds naar Dantzig op weg en worden door 80 postpaarden getrokken. Van de verwacht wordende hooge personaadjen zal de Hertog van Nassau bij eenen voornamen koopman, en prins *Frederik der Nederlanden* ten huize van den Nederlandschen konsul te Dantzig logeren.

— Uit Warschau wordt dd. 24 July gemeld, dat in en buiten die stad dagelijksche wapenschouwingen over troepen van verschillende wapenen worden gehouden. Zoo werd daags te voren door den Stedehouder van Polen eene gehouden over 8 eskadrons huzaren en uhlanen, die onder andere manoeuvres ook de evolutien der Aziatische kavallerie hebben nagebootst.

De Raad van Administratie des Koningrijks heeft de namen der Polen bekend gemaakt, die aan den opstand hebben deel genomen, doch van de amnestie niet willende gedeind zijn, zich buitenslands ophouden, en ten gevolge waarvan hunne bezittingen zijn geconfiskeerd geworden. Zij zijn ten getale van 2340.

— De nieuwe Pruissische bondgezant, generaal *von Scholer*, is den 26sten hier aangekomen, doch den volgenden dag weder naar

rettrekken, om daar den volgenden gezant, *von Nagler*, te ontmoeten. Volgens sommigen zou hij alvorens zich op zijnen post te begeven, nog eerst naar Berlijn terugkeeren. De president der bondsvergadering, graaf *von Munch-Bellinghausen*, wordt thans dagelijks verwacht.

— Den 26sten dezer is H. M. de koningin van Napels alhare reis naar Dresden te Munchen aangekomen, waar zij eenige dagen vertoeven zoude.

— Uit Weenen schrijft men van den 24sten, dat men uit goede bronnen thans weet, dat HH. MM de keizer van Rusland en de koning van Pruissen den 18den September te Praag zouden komen en daar keizer *Ferdinand* met zijne gemalin zouden ontmoeten. Hoe lang de vorstelijke personen in Bohemen's hoofdstad zouden vertoeven was onzeker, doch men verzekerde, dat dezelve zich van Praag naar Töplitz begeven wilden. Gedurende de aanwezendheid der bevriendde mogendheden op het oostenrijksch gebied, zou aan keizer *Nicolaas* de generaal-majoor vorst *Karel van Lichtenstein*, en aan den koning van Pruissen de kolonel der huzaren vorst *Felix van Schwarzenberg* tot vleugeladjudanten worden toegevoegd. De reize van den aartshertog *Frans Karel* naar Kalisch, was op den 6sten Augustus bepaald. De aartshertog *Ferdinand van Este* zou waarschijnlijk door opgesteldheid belet worden zich derwaarts te begeven.

Uit Alexandrie had men te Weenen tijding tot den 7den dier maand, volgens welke de pest steeds aan het afnemen was. De verwoesting was nochtans nog zeer druk en stegen de prijzen met iederen dag, zoodat men de hondertd pond, die in het begin op 24 harde piasters te staan kwam, bij het afgaan dezer berigten met 30 tot 31 piasters betaalde. Volgens berigten uit Ceres hield de pest in Cavalla nog aan, doch hoorde men niet dat dezelve verder om zich greep. Uit het westelijke Italie duikten alle brieven de bezorgdheid uit die men er wegens de verspreiding der cholera koesterde, en welke in weerwil van alle bevolen voorzorgmaatregelen op eene onverklaarbare wijze te Nizza en Villefranca was te voorschijn gekomen.

— Uit Konstantinopel schrijft men nog van den 10den Julij: "Ofschoon sedert veel dagen de gunstigste berigten uit Albanie worden verspreid, zoo weet men nogtans uit zekere bronnen, dat de pacha van Scutari zeer in het naauw zit en buiten alle verbindtenis met de troepen der naburige pacha's. Volgens de jongste berigten uit Lusnia hadden den 2den had zich een geregeld korps van 5000 man, met den daar zijnde pacha aan het hoofd, zich op marsch begeven om Scutari te ontzetten, en ook uit Rumelien hadden laatstelijk 8000 man bevel gekregen om naar Albanie op te rukken. Natuurlijk hebben dien ten gevolge ook hier meerdere toerustingen plaats, aan welke men in Porte echter eene andere bedoeling toeschrijft. — Een buitengewoon commissaris des sultans begeeft zich naar Sarajevo, om den pacha van Bosnie het bevel over te brengen de chefs der roovers benden, die laatstelijk het Oostenrijksch grondgebied schonden, voorbeeldig te straffen. Te gelijk werd den pacha bevel gezonden, 3000 man ter herstelling der rust naar Albanie te zenden.

— Te Weenen lag het gedacht dat het reeds lang bestaande plan om de 5 pCt. metalliken in 4 pCt. te converteren eerlang zoude worden uitgevoerd. Den 25sten waren te Weenen genoteerd: 5 pCt. Metall. 102⅛; 4 pCt. 98⅛; Bankactien 1325.

ENGELAND.

LONDEN, den 31sten Julij.

De bill tot hervorming der municipale corporatien, is den 28sten in het Hoogerhuis werkelijk voor de tweede maal gelezen. Heden en morgen zullen de afgevaardigden der petitionarissen tegen die voordragt voor de balie van het huis in hun belang worden gehoord.

In het huis der gemeenten is de discussie over de Iersche kerk en tiendenwet, in commité, reeds verre gevorderd. Het schijnt dat de behoudende partij van allen tegenstand aldaar heeft afgezien.

Voorts werden in de uitreis van den zoldaan door den kapitein *Boldero* den minister van buitenlandsche zaken eenige inlichtingen gevraagd, omtrent het lot van drie Engelsche zeelieden, die op het Spaansch stoomschip *La Reyna Gubernadora* dienende, door de karlisten werden krijgsgevangen gemaakt en gefusilleerd. Lord *Palmerston* heeft dit berigt bevestigd, daarbij voegende, dat dit het gevolg zijner der proclamatie van den *Oneles*, die alle vreemdelingen, welke gewapend in zijne handen zouden vallen, met den dood bedreigde.

— De werving voor de Spaansche expeditie wordt met ijver voortgezet. Binnen weinige dagen zal een nieuw sterk korps naar het schier eiland vertrekken. Hedden heeft zich een eijftigtal landers derwaarts ingescheept. De kolonel *Evans*, opperbevelhebber der expeditie, en zijn staf zullen aanstaanden Dingsdag Portsmouth verlaten.

De 3 pCt. gec. 89¾; Ned. 5 pCt. 100⅞ à ⅝; de 2½ pCt. 54 à ⅞; Rusland 108¾ à 109¼; Spanje 68¼ à ⅜; Port. 50¾.

LETTERKUNDE DER NEGENTIENDE EEUW.

DUITSCHLAND: *door* O. L. B. WOLFF. L. L. D. *Hoogleeraar in de nieuwere Letterkunde aan de Universiteit te Jena.*

(*Vervolg van No. 274.*)

DICHTERS EN ANDERE LETTERKUNDIGEN.

Onder de dichters, die zich gedurende den heiligen oorlog, en zelfs naderhand, door het roemen van de regeringen der vrijheid, met een zuiver hart en eene waarlijk vaderlandsche liefde onderscheiden hebben, zijn de volgende als de grootste en gelukkigste te beschouwen: THEODOR KÖRNER, MAX VON SCHENKENDORF, MORITZ ARNDT, FRIEDRICH RÜCKERT, LUDWIG UHLAND, FRIEDRICH DE LA MOTTE FOUQUE enz.; maar dewijl velen hunner nog in leven zijn, en daar aan den anderen kant vele jonge schrijvers, die eene hooge dichterlijke vermaardheid verworven hebben, sedert dat tijdstip zich opgedaan hebben, geloof ik dat het best voor mij zal zijn het pad, dat ik tot hiertoe betreden heb, te verlaten, en in plaats van de eene naam, die zich onderscheiden heeft, na den anderen te noemen, den lezer een kort overzigt te geven van Duitsche dichtkunst in den loop der laatste twintig jaren. Ik zal echter voortgaan mij eenvoudig te blijven staan bij die, wier boven-uitstekende talenten het verdienen en het leger van mindere dichters (wier aantal *legio* is) voorafgaande, enkelhen, die zich meer of min onderscheiden hebben, maar niet als sterren van den eersten rang aangemerkt kunnen worden, vermeldende.

Om met het lierdicht te beginnen. Dit is beschouwd als zich verdeelende in drie groote takken, welke zich voordoen als onveranderd te blijven. De eerste tak werd geschapen door GOETHE, wiens manier ik alreeds gekarakteriseerd heb. Hij had weinige navolgers, die hun voorbeeld waardig waren; maar eenvoudigheid, naauw en waarheid zijn sedert zijne verschijning als de noodzakelijkste vereischten van echt lijrische dichtkunst aangemerkt, en het is aan hem en aan hem alleen, dat Duitschland eene nieuwigheid verschuldigd is, welke den grootsten en gelukkigsten invloed gehad heeft.

Als het hoofd van den tweeden tak, welke zelfs meer nationaal is, staat LUDWIG UHLAND, prijzenswaardig niet alleen, om zijne uitmuntende werken, maar ook om de zuiverheid van zijn hart en karakter. Indien een vreemdeling mij vroeg, wie is in het openbare leven Duitschlands edelmoedigste, vaderlandlievendste, deugdzaamste en opregtste man, zoude ik zeker zonder eenige bedenking antwoorden LUDWIG UHLAND van Wurtemberg. Hij werd te Tubingen den 26 April 1787 geboren, studeerde in de regten aan de hoogeschool zijner geboortestad, bekwam den graad van Doctor in 1810, en heeft sedert 1812 als regtsgeleerde te Stuttgart gepractiseerd, waar hij in 1819 tot lid der kamer van Wurtemberg verkozen werd. In 1829 werd hij Hoogleeraar in de Duitsche letterkunde aan de Hoogeschool te Tubingen, eene betrekking, welke hij liet varen, dewijl zij zijne tweede verkiezing in 1833 hinderlijk was; verkiezende hij liever een der afgevaardigden, dan een lid der Hoogeschool te zijn.

UHLAND heeft zeer weinig geschreven. Eene verzameling van gedichten, welke sedert 1815 *zeven* uitgaven (iets zeer zeldzaams bij ons) beleefd heeft, twee treurspelen *Ernst von Schwaben*, en *Ludwig der Baier*, en eenige letterkundige verhandelingen, is alles wat hij in het licht heeft gegeven. Zijne liederen en balladen hebben hem in Rijnland tot den gunsteling van beiderlei kunne en van allen ouderdom gemaakt. Hier wordt het Duitsch nationaal karakter in deszelfs volste waarheid en volkomenheid aangetroffen. UHLAND schildert nooit de gevoelens van anderer, als of zij zijne eigene waren; in al zijne werken schrijft hij uit zijn eigen hart, en hij is zoo natuurlijk, dat elk lezer in zijne werken zijne eigene en wat nog meer is, zijne edelste gevoelens meent te herkennen. Er is zoo veel kieschheid, gepaard met de grootste waardigheid en de hartgrondigste gloed van edele hartstogten in zijne dichtwerken, dat het onmogelijk schijnt om den dichter van den mensch af te scheiden. Eene rijke maar kalme (en daarom altijd zegevierende) verbeelding, eene diepe en levendige bevatting van al wat schoon is, welke eene onschuldige kinderlijke vreugde gevoelt ter zelfder tijd dat zij zich van den geest bewust is, welke over het heelal regeert, en zich in aanbidding voor denzelven neerbuigt; voorts betooverende stijl, bevallige beelden, een altijddurende goedaardigheid, hetzij in ernst of scherts, eene diepe liefde van zijn vaderland — al deze kostbare hoedanigheden maken den hechten en onveranderlijken grondslag uit, waarop de dichterlijke gebouwen van UHLAND zich verheffen. Over alles ligt een waas van oude rustigheid, en eene zeldzame eenvoudigheid, welke geene uiterlijke sieraden behoeft. Zijn oog zweeft van den hemel naar de aarde; het dringt door tot in de schuilhoeken van het menschelijk hart, en de wonderen der natuur ontsnappen niet aan hetzelve. Zijne Muze brengt, van al deze togten, de rijkste schatten mede terug, waarvan het zuivere hart des dichters zich bedient, om de grootheid van God en den adel van het menschelijk gemoed in al derzelver luister te toonen. Ik zoude geheele bladzijden van hem kunnen schrijven en hem evenwel niet volkomen tot mijne eigene genoegdoening, om zijne vaderlandsliefde, zijne liefde tot zijnen naasten, zijne edelaardigheid en alle zijne schoone karaktertrekken te schetsen, prijzen. Nimmen is een man in Duitschland zoo algemeen bemind en geëerd geworden; en ik hoorde nooit zijn naam vermelden zonder blijken van eerbied en uitdrukkingen van de opregtste toegenegenheid.

Onze jongere lierdichters, bijzonder die uit het zuiden van Duitschland, vormden zich, met meer of minder geluk, naar UHLAND, terwijl die uit het noorden of hunnen eigenen weg insloegen, of zijne en GOETHE's manier uitstekend wegens zijne balladen. Hij werd den 19den januarij 1795 te Stuttgart geboren, leeft daar als hoogleeraar aan het Collegie, en is met CHAMISSO, over wien ik verwolgens uit voeriger handelen zal, de uitgever van den Duitschen *Muzen-Almanak*. MORITZ JUSTINUS KERNER, geneesheer te Weinsberg, geboren te Ludwigsburg in 1786, vermaard wegens zijn geloven aan geziglen en verschijningen, welke hij deed kennen in een merkwaardig boek, *Die Seherin von Prevorst*. NICOLAAS LENAU, een pseudonym-schrijver, aan geboorte een Hongaar. ANASTASIUS GRÜN, desgelijks een pseudonym-dichter; misschien dezelfde als de schrijver van *Spaziergänge eines Wiener Poeten*. EDUARD DULLER, uitgever van de bibliothecaris van den hertog van Meiningen. De gebroeders PFITZER te Stuttgart. HENRIETTE OTTENHEIMER, eene jonge juffer van groote talenten te Regensburg. N. ZIMMERMAN, enz.

*** Heden middag werd ons door den dood ontrukt onze hartelijk geliefde Vader, de Wel-Edele Heer ALEXANDER FABER, in den ouderdom van 54 jaren en ruim twee maanden, aan de gevolgen van rheumatieke zenuwkoortsen. Zijn verlies wordt bitter betreurd door zijne acht onderlooze kinderen.

Tiel, 1 Augustus 1835.

E. E. VREEDE,
mede uit naam van mijne Zusters en Broeder.

*** Nademaal de, ten gevolge eener vroegere oproeping van solicitanten, tot VEE-ARTS binnen deze Gemeente, benoemde persoon, die betrekking, uit hoofde van persoonle verbindenissen, niet heeft kunnen aanvaarden, zoo noodigen Burgemeester en Wethouderen der Stad Nijmegen, hiermede uit, alle degenen, onder de binnen dit Rijk practiseerende, geëxamineerde of geadmitteerde VEE-ARTSEN, hetzij van den eersten rang dezelve zouden mogten zijn den post van VEE-ARTS binnen deze Gemeente te vervullen, om zich binnen den kortst mogelijken tijd, onder overlegging van de noodige bewijzen, zoo van derzelver goed zedelijk gedrag als bekwaamheid, hetzij in persoon of bij *gefrankeerde* brieven aan te melden bij den Heer Burgemeester dezer Stad; zijnde aan deze post, welke buitendien een ruim bestaan belooft, van Stadswege een vast jaarlijks traktement verbonden van *f* 300 00.

*** De Notaris K. H. BODE te Princenhage, zal op Donderdag den 13den Augustus 1835, des nademiddags ten 3 uur, ten huize van de Weduwe PIETER DERVEN, in *de Vriendschap*, publiek aan de meestbiedenden veilen en op den 27sten daaraanvolgende, ter zelfder uur, bij PIETER DIELEMANS, in *de Bloemkool*, onder Princenhage verkoopen:

De Heerlijkheid Burgst,

met daaruit vloeit van Titel, Jagt, Visscherij en Cbijnsen, gelegen onder de gemeente Princenhage, Baronie van Breda, ¼ uur van de stad, bestaande in een voor veertig jaren geheel uit den grond nieuw opgebouwd HEERENHUIS, waarin zich bevinden een zeer spacieus vestibule, 4 Beneden en 6 Bovenkamers met 4 Kabinetjes, goede ruime Keuken met Pompput, groote Kelders en Zolders, twee Dienstbodenkamers en verdere Commoditeiten, met twee vleugels, waarin zijn Tuinmanswoning, Billard-kamer, Waschkeet, Koetshuis, Stal voor zes Paarden, en Hooizolders.

Tuinen met Vruchtboomen beplant, twee Bouwhoeven, met Zaai-, Weilanden, Moer of Turfvelden, Bosschen, enz., alles in koopen verdeeld en breeder omschreven bij gedrukte Billetten, te zamen groot 163 bunders, 21 roeden en 6 ellen.

De Landerijen kunnen dagelijks en de Heerenhuizinge alle Dingsdagen worden bezigtigd en opgenomen.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, en aanwijzing der Goederen bij den Tuinman op de Heerlijkheid, WOUTER VAN GOOL.

Nog zal gemelde Notaris op den 31sten dezer maand Augustus, des voormiddags ten 9 uur, op de Heerlijkheid zelve, aan de meestbiedenden veilen en verkoopen daarop staande 355 kavelen, zoo Eiken-, Beuken-, Olmen-, Essen-, als andere soorten van Boomen.

VERKOOPING.

Mr. J. DE ROO, Notaris te Thiel, zal, als daartoe gecommitteerd, ten verzoeke zijner Principalen, in het openbaar Verkoopen:

1. Een HEERENHUIS met ERVE en TUIN, staande en gelegen in de St. Agnietestraat, binnen de stad Thiel; bekend op het Kadaster onder sectie E, n°. 824. - Te aanvaarden 1 Mei 1836; en

2. Een UITERWAARD, gelegen onder Heerewaarden, Kanton Zalt-Bommel, in het arrondissement Thiel; volgens de kadastrale meting groot 11 bunders, 12 roeden en 60 ellen, sectie C, n°. 427 en D, nrs. 9, 10 en 11. - Te aanvaarden 1 January 1836.

De koop zal plaats hebben ten huize van den Heer J. BRUNE, in *het Hollandsche Koffijhuis*, te Thiel, op Maandag den 17den Augustus 1835 en de toeslag op Maandag den 31sten daaraanvolgenden, ten huize van den Heer J. L. ROESINK, in *het Witte Paard*, *Logement* aldaar, beide des avonds *om vijf uren*.

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

IN HET THIELSE RESSORT.

De Agent van het Domein te Klundert, zal, ten overstaan van den Heere Burgemeester van de Zwaluwen, op *den 19den Augustus* 1835, des voormiddags ten 10 ure, ten Gemeentehuize op de Hooge Zwaluwe, voor den tijd van *twintig* eerstkomende jaren,

Publiek Verpachten:

Het *gedeelte* van de PLAAT, genaamd *DEN HOOGENHOP*, liggende in den Verdronken Waard van Zuid-Holland, onder de Hooge Zwaluwe; belandende oost de Heeren *Duyper*, e. a., zuid de Rivier, west het zoogenaamde Diepgat en noorden het Gat van Kielen, groot volgens de kadastrale meting 78 bunders, 28 roeden, 90 ellen, en op de kaart daarvan, voorkomende onder letter E, n°. 135, 136, 137 en 138.

De Kondities van Verpachting zijn ten kantore van den Agent voormeld te lezen, dagelijks, (excepte des Zondags), des voormiddags, alsmede ter secretary op de Hooge Zwaluwe, alwaar mede bij den Domeinalen Opziger CORNELIS C. VOGEL, de noodige aanwijzing en onderrigting kan bekomen worden.

Klundert, den 1. Augustus 1835.

De Agent voormeld,
L. H. RIJSTERBORGH.

*** Bij den Boekhandelaar W. J. THIEME, te Zutphen, zal onder den titel van LESSEN IN DE KRIJGSKUNDE EN MILITAIRE GESCHIEDENIS, eene vertaling in het licht verschijnen van den *Cours d'art et d'histoire militaires, à l'usage de MM. les Officiers et élèves de l'école royale de Cavalerie à Saumur par* B. C. JACQUINOT DE PRESLE, *Capitaine d'état Major, Chev. de l'Ordre de St. Louis, et de la légion d'honneur, Professeur d'art militaire à cette école*, bewerkt door L. VERHAGEN, 1e Luitenant bij de Hussaren.

Dit werk, hetwelk tot leidraad strekt voor het onderwijs van bovengenoemde wetenschappen, bij eene school, door den beroemden krijgskundigen schrijver, Generaal Graaf DE LA ROCHE AYMON, het militaire Vatikaan wiens onfeilbaarheid niet in twist kan worden gebracht, behandelt in twee deelen de volgende onderwerpen: I. Over de zamenstelling der troepen en militaire inrigtingen, — de recrutering, — de bevordering, — de krijgstucht, — de krijgskunde en haren voortgang, — taktiek der infanterie, — der artillerie, — der kavalerie, — de militaire werkenbingen, — de kaarten, gidsen, verspieders en overloopers, — van de zamenstelling der legers te velde, marschen en veldslagen; en II. Over de detachementen in het algemeen en de regelen tot het aanvoeren derzelve, — de voorpostendienst, — de gevechten, — de bivaklagen, verrassingen en partijgangers, — het verkennen van den vijand, — de kantonnementen, — de convooyen, — de contributien.

Dit werk, hetwelk met de inteekening van HH. KK. HH. den Prins *van Oranje*, Veldmaarschalk, Prins *Frederik* en den Erfprins *van Oranje*, zoo mede van vele HH. Generaals en verdere Hoofd-Officieren is verzeerd geworden, zal met eene nette letter gedrukt, in twee deelen, met drie staendrukplaten, in het licht verschijnen. Prijs *f* 5,80.

Een breedvoerig Prospectus is bij de voornaamste Boekhandelaren in het Rijk verkrijgbaar.

*** Bij JOH. NOMAN & ZOON, Boekhandelaars te [illegible], is op heden van de pers gekomen en alom, verzonden:

I. MEVR. A. B. VAN MEERTEN, geb. SCHELLEKENS, *Proeve van een Handboek voor jonge lieden*, tot godsdienstige lezing van iederen dag van het jaar, volgens eene daarbij opgegevene bijbelspreuk, derde deel, of Julij, Augustus en September, met gegraveerden titel en vignet, waarvan de prijs bij inteekening is . . . . . *f* 1,80.

Aangemoedigd door den bijval, dien dit voortreffelijk Zedekundig Huisboek te beurt heeft mogen vallen, zoo hebben de Uitgevers gaarne willen voldoen, aan het algemeen verlangen, om de inteekening nog eenigen tijd open te laten. — Tot aan de uitgaaf van het 4e. deel zal deze inteekening nog open blijven. — Het vierde deel, of October, November en December is ter perse; in vier deelen zal dit voortreffelijk Handboek kompleet zijn.

II. BULWER ENGELAND en de ENGELSCHEN. Uit het Engelsch door Dr. G. Daniel Maas, met portretten van den Hertog *van Wellington* en Lord *Grey*. 1ste deel in gr. 8° *f* 3,60.

Spoedig volgt het 2de en laatste deel.

III. A. SALLÉ, het Staatkundig Leven van den Maarschalk Soult, vrij uit het fransch vertaald door J. M. A. E. VAN SWIETEN, met het portret van *Soult*, in één deel kompleet, in gr. 8°. . . . . *f* 2,40.

IV. LOTTIN DE LAVAL, MARIA DE MEDICIS, eene geschiedenis uit het tijdvak der regering van Lodewijk XIII, volgens onuitgegevene Handschriften, van den Kardinaal en Richelieu, 1610 - 1642, naar het fransch, met gegraveerde titel en vignet, 1ste deel, in gr. 8° . . . . . *f* 2,40.

In 6 deelen zal dit hoogst belangrijk werk compleet zijn, de twee laatste deelen volgen zeer spoedig.

V. LAPLACE, REIS [illegible] de Vrouw en Dochter van Indien en Chili, uitgevoerd met zijner Majesteits Korvet van Oorlog *La Favorite*, gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832, met kaarten en platen, derde deel, in gr. 8°. . . . . *f* 5,60.

Bovengenoemden debiteren met veel succes:

VI. BRIEVEN OVER DE ZEDEN EN STAATKUNDE DER VERENIGDE STATEN VAN *NOORD-AMERIKA*, door AGATHA MURAT, Burger der Vereenigde Staten, voorheen Kroonprinsesse der beide Sicilien, uit het fransch vertaald en met eene Voorrede van Dr. G. BRANDT MAAS te Gouda, in 2 deelen kompleet, met gegraveerde titels en vignetten, in gr. 8°. . . . . *f* 4,40.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekhandelaars en Boekverkoopers.